

GAUTA
KD prie LR TM
MOKYMO CENTRAS
2020-09-11 Nr. GA-64

S. Lizūnaučiū
L. Čičigevai
2020-09-11

**KALĖJIMŲ DEPARTAMENTO
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

DĖL PATAISOS PAREIGŪNŲ PAPILDOMŲ REIKALAVIMŲ, SUSIJUSIŲ SU FIZINIAIS IR PRAKTINIAIS GEBĖJIMAIS EITI TAM TIKRAS PAREIGAS, IR ATITIKTIES ŠIEMS REIKALAVIMAMS TIKRINIMO BEI PROFESINIO TAKTINIO, SPECIALAUS FIZINIO RENGIMO PRATYBŲ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2020 m. rugpjūtį 11 d. Nr. V-286
Vilnius

Siekdamas įgyvendinti Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (toliau – Statutas) 8 straipsnio 3 dalies ir 20 straipsnio 2 dalies nuostatas bei reglamentuoti pataisos pareigūnų pasirengimo veikti situacijomis, susijusiomis su fizinės prievartos naudojimu reikalavimų ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo tvarką:

1. Tvirtinu Pataisos pareigūnų papildomų reikalavimų, susijusių su fizineis ir praktiniais gebėjimais eiti tam tikras pareigas, ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo bei profesinio taktinio, specialaus fizinio rengimo pratybų tvarkos aprašą (pridedama).
2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2018 m. spalio 1 d. įsakymą Nr. V-426 „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų pataisos pareigūnų bendrojo ir specialaus pasirengimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
3. P a v e d u Kalėjimų departamento Veiklos organizavimo skyriui:
 - 3.1. su šiuo įsakymu supažindinti Kalėjimų departamento direktoriaus pavaduotoją, kuriam priskirta saugumo valdymo administravimo sritis, Saugumo valdymo skyriaus, Imuniteto skyriaus, Kriminalinės žvalgybos valdybos, Kriminalinės žvalgybos skyriaus, Koordinavimo ir analizės skyriaus, Išteisinio tyrimo skyriaus, Resocializacijos skyriaus viršininkus, laisvės atėmimo vietų įstaigų ir Kalėjimų departamento Mokymo centro direktorius;
 - 3.2. šį įsakymą paskelbti Kalėjimų departamento intraneto svetainėje.
4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2021 m. sausio 1 d.

Direktorius

Virginijus Kulikauskas

PATVIRTINTA

Kalėjimų departamento prie Lietuvos
Respublikos teisingumo ministerijos
direktorium 2020 m. rugėjio 11 d.
įsakymu Nr. V-286

PATAISOS PAREIGŪNŲ PAPILDOMŲ REIKALAVIMŲ, SUSIJUSIŲ SU FIZINIAIS IR PRAKTINIAIS GEBĖJIMAIS EITI TAM TIKRAS PAREIGAS, IR ATITIKTIES ŠIEMS REIKALAVIMAMS TIKRINIMO BEI PROFESINIO TAKTINIO, SPECIALAUS FIZINIO RENGIMO PRATYBŲ TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pataisos pareigūnų papildomų reikalavimų, susijusių su fiziniais ir praktiniais gebėjimais eiti tam tikras pareigas, ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo bei profesinio taktinio, specialaus fizinio rengimo pratybų tvarkos aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja pataisos pareigūnams taikomus papildomus reikalavimus, susijusius su fiziniais ir praktiniais gebėjimais eiti tam tikras pareigas, ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo tvarką bei profesinio taktinio, specialaus fizinio rengimo pratybų organizavimą, sportinės veiklos organizavimo ir vykdymo Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas) ir jam pavaldžiose įstaigose principus, saugaus elgesio taisykles, instruktorių rengimą ir jų profesinių kompetencijų tobulinimą, funkcijas bei jų veiklos koordinavimą ir kontrolę.

2. Šio aprašo IV skyriaus nuostatos taikomos Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnams, Mokymo centro (toliau – Mokymo centras) kursantams, klausytojams bei kvalifikacijos tobulinimo kursų dalyviams.

3. Šio aprašo nuostatų įgyvendinimą užtikrina Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos. Šio aprašo vykdymo kontrolę vykdo Mokymo centras.

4. Pagrindinės sąvokos, vartojamos šiame apraše:

4.1. **Normatyvas** – reikalavimų, normų rodiklis, į kurį orientuojamasi per pratybas, treniruotėse, siekiant rezultatų, vykdant specialaus fizinio rengimo programą.

4.2. **Papildomi reikalavimai** – kompleksas papildomų fizinių, praktinių, taktinių pratimų, susijusių su jėga, greičiu, išterme bei praktiniais gebėjimais ir įgūdžiais, kuriuos pataisos pareigūnas turi atlikti nustatytais sąlygomis ir surinkti reikiamą balų sumą.

4.3. **Profesinių įgūdžių instruktorius** (toliau – instruktorius) – Kalėjimų departamento ar jam pavaldžios įstaigos pareigūnas ar kitas įstaigos darbuotojas, nustatyta tvarka įgijęs instruktoriaus kompetenciją, kuris organizuoja ir vykdo pataisos įstaigos darbuotojų fizinio pasirengimo, fizinės prievartos veiksmų, profesinės taktikos pratybas bei vertinimą, taip pat organizuoja kitą sportinę veiklą.

4.4. **Specialus fizinis rengimas** – pataisos pareigūnų fizinių ypatybių ir su jomis susijusių kompleksinių gebėjimų lavinimas.

4.5. **Testas** – standartizuotas fizinis pratimas arba tokių pratimų derinys testuojamo pataisos pareigūno fizinėms ypatybėms, savybėms įvertinti.

5. Pataisos pareigūnams keliami šie papildomi reikalavimai – fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimas.

6. Pataisos pareigūnų profesinių įgūdžių atitikimą papildomiems reikalavimams vertina instruktorius šio aprašo V skyriaus nustatyta tvarka įgijęs instruktoriaus kompetenciją.

7. Pagal amžių ir lytį pataisos pareigūnai į grupes neskirstomi. Vyrams ir moterims keliami vienodi reikalavimai.

8. Pagal tarnybos pobūdį pataisos pareigūnai skirstomi į tokius pat lygius, kaip ir vertinant pataisos pareigūnų bendrąjį fizinį pasirengimą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2019 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 1V-55 patvirtintu „Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų fizinio pasirengimo reikalavimai ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo tvarkos aprašu“.

9. Vertinant fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimą, kiekvieną testą leidžiama atlikti ne daugiau kaip du kartus (be išankstinių bandymų).

10. Pataisos pareigūnui du kartus gavus neigiamą įvertinimą, toliau jo fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo vertinimas gali būti vykdomas tik dalyvaujant specialiai sudarytai ne mažiau kaip iš trijų asmenų komisijai.

11. Fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo tikrinimo bendroji tvarka, tikrinamų pataisos pareigūnų atsakomybė, tikrinimo periodiškumas, rezultatų įforminimas ir jų galiojimo terminas yra analogiškai bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimų tikrinimo tvarkai ir sąlygoms, nurodytoms 8 punkte.

II SKYRIUS

PATAISOS PAREIGŪNŲ FIZINĖS PRIEVARTOS IR PROFESINĖS TAKTIKOS VEIKSMŲ ATLIKIMO VERTINIMAS

12. Pataisos pareigūnai vertinami pagal gebėjimą techniškai ir profesionaliai atlikti šiuos fizinės prievartos ir asmens sulaikymo, asmens kratos ir profesinės taktikos veiksmus:

12.1. pavojaus nekeliančio asmens (galimas pasyvus žodinis pasipriešinimas, vengimas vykdyti reikalavimus) sulaikymas, asmens krata ir izoliavimas (darbas poromis, situacija atliekama 2 kartus, pareigūnai keičiasi vaidmenimis: pirmu atveju pirmas pareigūnas – veiksmo pareigūnas, antras – saugas, antru atveju pirmas pareigūnas saugas, antras – veiksmo pareigūnas);

12.2. pavojų keliančio asmens (aktyviais (žodinis pasipriešinimas, stumdymasis, įsikibimas į drabužius, rankų traukimas, įsitempimas, sulaikymo veiksmų vengimas ir pan.), tačiau neagresyviais veiksmais besipriešinančio) asmens sulaikymas, asmens krata ir izoliavimas (darbas poromis);

12.3. pavojų keliančio asmens (aktyviais ir agresyviais veiksmais (smūgiai kojomis ir (ar) rankomis, sugriebimai už kaklo, bandymas panaudoti pavojų keliančius daiktus (peilį, lazda, kirvį ir kt.), atimti tarnybinį šaunamąjį ginklą) besipriešinančio) asmens sulaikymas, asmens krata ir izoliavimas (darbas poromis).

13. Pataisos pareigūnams atliekant šio aprašo 12 punkte nurodytus fizinės prievartos ir asmens sulaikymo, asmens kratos ir profesinės taktikos veiksmus vertinama: taktinio išsidėstymo ir priartėjimo prie asmens pasirinkimas, pataisos pareigūnų stovėseną, rankų pozicija, asmens elgesio, rankų stebėjimas, prašymų ir (ar) reikalavimų pateikimas, psichinės prievartos panaudojimo įgūdžiai, reakcija į pavojų, specialiųjų priemonių panaudojimo technika ir greitis, fizinės jėgos veiksmo atlikimo technika ir greitis, komandinis darbas poroje, asmens fizinės kontrolės užtikrinimo įgūdžiai, aplinkos stebėjimas, antrankių uždėjimo technika, asmens ir jo daiktų patikrinimo įgūdžiai.

14. Šio aprašo 12 punkte nurodyti veiksmai gali būti vertinami juos atliekant specialiai tam pritaikytoje sporto salėje su minkšta danga arba kitoje saugioje veiksmų atlikimo vertinimo aplinkoje: imituojant patalpas (kamera, koridorius, pasivaikščiavimo kiemelis ir pan.), naudojant transporto priemones (konvojuojamojo išlaipinimas).

15. Šio aprašo 12 punkte nurodyti veiksmai gali būti atliekami ne eilės tvarka, jų atlikimo tvarką ir konkretų asmens pasipriešinimo veiksmažį kiekvienai pareigūnų porai parenka vertinantis instruktorius, apie tai vertinami pareigūnai iš anksto neinformuojami.

16. Atliekant kiekvieną fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmą pataisos pareigūnai vertinami individualiai.

17. Atliekant fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų vertinimą vertinamiesiems pataisos pareigūnams turi būti sudarytos galimybės naudotis saugiomis, mokymo ir veiksmų atlikimo vertinimo saugumą užtikrinančiomis priemonėmis (tarnybinių šaunamųjų ginklų muliažai ar mokymams pritaikyti tarnybiniai šaunamieji ginklai, mokymams pritaikyti ašariniai purkštuvai, elektros šoko įtaisai, veido ir kūno apsaugos ir kt.).

18. Fizinės prievartos, asmens kratos, profesinės taktikos veiksmų atlikimo vertinimas:

18.1. didžiausias veiksmo įvertinimas – 5 balai, jei veiksmas atliktas be nereikšmingų fizinės prievartos veiksmo atlikimo technikos ar profesinės taktikos klaidų;

18.2. 4 balai, jei veiksmą atliekant padaryta viena nereikšminga fizinės prievartos veiksmo atlikimo technikos ar profesinės taktikos klaida, dėl kurios galėjo atsirasti klaida, turinti įtakos pataisos pareigūno ir (ar) kitų asmenų saugumui;

18.3. 3 balai, jei veiksmą atliekant padarytos dvi nereikšmingos fizinės prievartos veiksmo atlikimo technikos ar profesinės taktikos klaidos, dėl kurių galėjo atsirasti klaida, turinti įtakos pataisos pareigūno ir (ar) kitų asmenų saugumui;

18.4. 2 balai, jei veiksmą atliekant padaryta fizinės prievartos veiksmo technikos ar profesinės taktikos klaida, dėl kurios kilo grėsmė pataisos pareigūno ir (ar) kitų asmenų saugumui, tačiau klaida buvo pastebėta ir imtasi tinkamų priemonių, kad veiksmas būtų atliktas;

18.5. 1 balas, jei veiksmą atliekant padaryta daugiau kaip viena fizinės prievartos veiksmo atlikimo technikos ar profesinės taktikos klaida, dėl kurios kilo grėsmė pataisos pareigūno ir (ar) kitų asmenų saugumui, tačiau klaidos buvo pastebėtos ir imtasi tinkamų priemonių, kad veiksmas būtų atliktas;

18.6. 0 balų – veiksmas neatliktas arba padaryta bent viena fizinės prievartos veiksmo atlikimo technikos ar profesinės taktikos klaida, dėl kurios kilo grėsmė pataisos pareigūno ir (ar) kitų asmenų saugumui, klaida buvo nepastebėta arba nesiimta tinkamų priemonių, kad veiksmas būtų atliktas;

18.7. fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo technikos įvertinimo lentelė:

Įvertinimas	I lygis (balai)	II lygis (balai)	III lygis (balai)
Įskaityta	15 ir daugiau	11 ir daugiau	9 ir daugiau
Neįskaityta	13 ir mažiau	10 ir mažiau	8 ir mažiau

19. Pataisos pareigūnai privalo atlikti ne mažiau kaip 3 šio aprašo 12 punkte nurodytus fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmus. Pataisos pareigūnui surinkus reikiamą balų sumą (pagal veiksmų atlikimo technikos įvertinimo lentelę) dėl tolesnio jo vertinimo sprendžia vertinantis instruktorius.

20. Prieš atliekant fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų vertinimą, pataisos pareigūnai privalomai supažindinami su bendraisiais saugaus elgesio taisyklių reikalavimais, nurodytais šio aprašo IV skyriuje. Prieš vertinimą pataisos pareigūnai privalo atlikti parengiamuosius pratimus, pramankštą.

21. Pataisos pareigūnui atlikus fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmus, vertinantis instruktorius jo rezultatą įrašo į pataisos pareigūnų fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų tikrinimo rezultatų suvestinę (1 priedas) (toliau – suvestinė), joje įrašomas Kalėjimų departamento ar jam pavaldžios įstaigos pavadinimas, data, testuojamo pareigūno vardas, pavardė, tarnyba, lygis pagal tarnybos pobūdį, atliktų fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų rezultatai: surinkti balai ir jų suma, išvada apie pareigūno atitiktį (neatitiktį) fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo reikalavimams.

22. Suvestinę pasirašo vertinantis instruktorius ir testuojamas pataisos pareigūnas. Testuojamam pataisos pareigūnui atsisakius pasirašyti suvestinę, vertinantis instruktorius tai pažymi suvestinėje.

III SKYRIUS PRATYBŲ ORGANIZAVIMO PERIODIŠKUMAS

23. Pataisos pareigūnams numatytas bendrojo fizinio pasirengimo, fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo pratybų laikas yra įskaitomas į darbo laiką.

24. Už pataisos pareigūnų dalyvavimą bendrojo fizinio pasirengimo pratybose, fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo pratybose, atsako Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų struktūrinių padalinių vadovai.

25. Pataisos pareigūnams bendrojo fizinio pasirengimo ar fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo pratybos organizuojamos ne rečiau nei kartą per mėnesį.

IV SKYRIUS

BENDRIEJI SAUGAUS ELGESIO TAISYKLIŲ REIKALAVIMAI

26. Kalėjimų departamente ir jam pavaldžiose įstaigose privalo būti patvirtintos bendrojo fizinio pasirengimo, fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo pratybų saugaus elgesio ir tvarkos taisyklės, jas vedant privaloma vadovautis šiame apraše nustatytais saugaus elgesio taisyklių reikalavimais.

27. Per pratybas ir laikant kontrolinius normatyvus griežtai draudžiama:

27.1. dalyvauti pirmiau minėtose priemonėse sergant, esant apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų (vaistų, klijų, dažų ir pan.);

27.2. nesant instruktoriaus atlikti bet kokius pratimus, susijusius su galima traumos rizika;

27.3. segėti papuošalus (laikrodžius, žiedus, auskarus, grandinėles, apyrankes ir kt.), kurie gali sužaloti;

27.4. naudotis mobiliaisiais telefonais.

28. Dalyviai privalo:

28.1. dėvėti tvarkingą uniforminę, sportinę ar kitą renginiui nustatytą aprangą ir avalynę;

28.2. laikytis asmens higienos reikalavimų, ilgus plaukus susirišti;

28.3. vykdyti instruktoriaus skiriamas užduotis, komandas ir nurodymus;

28.4. tausoti inventorių;

28.5. nedelsiant informuoti instruktorius, sporto renginio organizatorius, atsakingus už organizuojamą renginį asmenis apie patirtą traumą ar pablogėjusią savijautą.

29. Atliekant fizinės prievartos veiksmus dalyviams draudžiama:

29.1. atlikti veiksmus, kuriems reikia didelių fizinių pastangų, prieš tai neatlikus apšilimo, raumenų tempimo ir parengiamųjų pratimų;

29.2. smūgiuoti į gyvybei pavojingas kūno vietas (smilkinius, akis, kaklą, stuburo sritį, lytinius organus), kandžioti, gnaibyti, kutenti, užspausti burną, trukdyti kvėpuoti;

29.3. tęsti skausmingą ar smaugimo veiksmą, kai partneris parodė, kad pasiduoda;

29.4. per pratybas kramtyti kramtomąją gumą;

29.5. atliekant metimą, paleisti partnerį, kol jis dar visiškai neparkrito.

30. Dalyviai privalo:

30.1. instruktoriui nurodžius naudoti apsaugos priemones;

30.2. skausmingus veiksmus atlikti palaipsniui, be staigių judesių;

30.3. atlikdami fizinės prievartos veiksmus, judėti iš salės vidurio į salės kraštus.

31. Fizinio parengimo pratybų dalyviams draudžiama:

31.1. atlikti veiksmus, kuriems reikia didelių fizinių pastangų, prieš tai neatlikus pramankštos, raumenų tempimo ir parengiamųjų pratimų;

31.2. pratybų salėje (krepšinio ar treniruoklių) avėti lauko avalynę, per pratybas kramtyti kramtomąją gumą.

V SKYRIUS

INSTRUKTORIŲ RENGIMAS, SKYRIMAS, FUNKCIJOS, VEIKLOS KOMPETENCIJA, JŲ VEIKLOS KOORDINAVIMAS

32. Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pataisos pareigūnų bendrojo fizinio pasirengimo, fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo pratybų, susijusių su fiziniiais ir praktiniais gebėjimais eiti tam tikras pareigas, ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo bei profesinio taktinio, specialaus fizinio rengimo pratybas ir kitą sportinę veiklą organizuoja ir vykdo instruktoriai.

33. Mokymo centras organizuoja ir vykdo instruktorių rengimą, jų kvalifikacijos kėlimą ir žinių vertinimą. Instruktoriai skiriami Kalėjimų departamento ar jam pavaldžios įstaigos vadovo įsakymu, prieš tai asmeniui Mokymo centre pabaigus specialius mokymus, išlaikius instruktorių egzaminą ir turint tai patvirtinantį pažymėjimą.

34. Instruktoriaus pagrindinės funkcijos:

34.1. sudaro pataisos pareigūnų pratybų grafiką. Pratybos turi būti organizuojamos ne rečiau nei kartą per mėnesį;

34.2. parenka vietą (sporto salę), atitinkančią pataisos pareigūnų rengimui veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos naudojimu, pratyboms organizuoti bei pasirūpina būtinuoju inventoriu;

34.3. veda pratybas pagal įstaigos vadovo patvirtintą grafiką;

34.4. tvarko pataisos pareigūnų, dalyvavusių pratybose, apskaitos žurnalą;

34.5. ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus vertina pataisos pareigūnų praktinius gebėjimus dėl fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo, susijusių su fiziniiais ir praktiniais gebėjimais eiti tam tikras pareigas, ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo bei profesinio taktinio, specialaus fizinio rengimo pratybų (toliau – vertinimas);

34.6. sudaro pataisos pareigūnų, kuriems bus atliekamas vertinimas, sąrašus;

34.7. rengia pareigūnų atitikties veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos naudojimu normatyvų laikymo grafiką;

34.8. rengia pataisos pareigūnų vertinimo protokolus;

34.9. organizuodamas ir vykdydamas pataisos pareigūnų fizinį parengimą nuolat bendradarbiauja su Kalėjimų departamento ir Mokymo centro atsakingais specialistais.

35. Kalėjimų departamento ar jam pavaldžių įstaigų vadovai užtikrina, kad instruktoriams nebūtų skiriamos papildomos užduotys, nebūdingos jų atliekamoms funkcijoms.

36. Mokymo centro funkcijos, susijusios su specialiu pataisos pareigūnų rengimu ir kontrole:

36.1. Pirminio profesinio mokymo, įvadinio mokymo kursų metu pataisos pareigūnams suteikia fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo įgūdžius, supažindina su:

- prievartos naudojimo teisiniais pagrindais;

- prievartos samprata;

- prievartos naudojimo atvejais;

- pareigūno veiksmais panaudojus fizinę prievartą;

- pamatinėmis žmogaus teisėmis naudojant fizinę prievartą;

- išankstine situacijos, susijusios su fizinės prievartos naudojimu vertinimu ir fizinės prievartos naudojimo taktikos išmanymu;

- mokėjimu tinkamai atlikti fizinės prievartos veiksmus;

36.2. ruošia instruktorius bei organizuoja instruktorių kvalifikacijos tobulinimo renginius ne rečiau nei kartą per ketvirtį;

36.3. periodiškai dalyvauja įstaigose instruktoriams vykdam pratybų pratybas;

36.4. esant poreikiui vyksta į įstaigas ir teikia praktinę, metodinę pagalbą organizuojant ir vykdam pratybas bei atliekant pareigūnų vertinimą;

36.5. konsultuoja instruktorius, užtikrinant tinkamą pratybų organizavimą ir kokybišką pratybų vedimą.

37. Mokymo centro atstovai turi teisę dalyvauti instruktorių atrankoje, kurias organizuoja ir vykdo įstaigos.

VI SKYRIUS APRŪPINIMAS IR FINANSAVIMAS

38. Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos privalo sudaryti sąlygas pataisos pareigūnų fiziniam aktyvumui ir sportavimui, tinkamai instruktorių veiklai vykdyti bei užtikrinti pataisos pareigūnų dalyvavimą pratybose.

39. Einamųjų metų pradžioje planuojamos lėšos, reikalingos bendrojo fizinio pasirengimo, specialiųjų reikalavimų pratybų, varžybų bei sportinės veiklos organizavimui užtikrinti, sudarant metinius renginių planus ir sąmatas, kurie tvirtinami įstaigos vadovo įsakymu.

40. Instruktoriai, vykdamtys bendrąjį fizinį rengimą ir sportinę veiklą, fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų atlikimo, specialaus fizinio rengimo pratybas, gali būti aprūpinami sportine apranga, avalyne, specialia lauko pratybų uniforma ir inventoriu.

41. Sportinė apranga ir inventorius išduodami bei naudojami pagal įstaigos vadovo nustatytą tvarką.

VII SKYRIUS FIZINĖS PRIEVARTOS VEIKSMŲ PRATYBŲ TURINYS

42. Fizinės prievartos veiksmų atlikimo pratybų tikslas – parengti pataisos pareigūnus panaudoti fizinės prievartos veiksmus ir specialiąsias priemones įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

43. Fizinės prievartos veiksmų atlikimo pratybas sudaro du lygiai: pagrindinis ir taktinis.

44. Pagrindinio parengimo tikslas – formuoti ir įtvirtinti individualius pataisos pareigūnų psichinės prievartos, fizinės jėgos ir specialiųjų priemonių panaudojimo įgūdžius.

45. Taktinio parengimo tikslas – palaikyti ir tobulinti pataisos pareigūnų psichinės prievartos, fizinės jėgos ir specialiųjų priemonių panaudojimo įgūdžius dirbant poroje, grupėje ar sudėtingomis sąlygomis.

46. Pagrindinį ir taktinį parengimą sudaro:

46.1. teisiniai psichinės ir fizinės prievartos panaudojimo pagrindai;

46.2. gynybos veiksmai;

46.3. sulaikymo veiksmai;

46.4. specialiųjų priemonių (lazdų, antrankių, dujų purkštuvų, elektros šoko įtaisų) panaudojimas;

46.5. veiksmai panaudojus fizinę jėgą ir specialiąsias priemones (reikiamos neatidėliotinos medicinos ar kitos būtinosios pagalbos suteikimas).

VIII SKYRIUS PROFESINĖS TAKTIKOS PRATYBŲ TURINYS

47. Profesinės taktikos pratybų tikslas – tobulinti pataisos pareigūnų profesinės taktikos žinias ir įgūdžius, ugdyti gebėjimus įvertinti grėsmes profesinėse situacijose ir pasirinkti tinkamiausius veikimo būdus.

48. Profesinės taktikos pratybas sudaro:

48.1. bendravimo su suimtaisiais ir nuteistaisiais taktika. Pirminės informacijos rinkimas ir perdavimas radijo ryšio priemonėmis;

48.2. įtartinais besielgiančių suimtųjų (nuteistųjų) patikrinimo taktika;

48.3. asmens sulaikymo, patikrinimo ir pristatymo taktika;

48.4. veiksmai reaguojant į riaušių atvejį;

48.5. veiksmai reaguojant į konfliktines situacijas kameroje, lokaliniame sektoriuje, valgykloje ir pan.;

48.6. patalpų tikrinimo taktika.

IX SKYRIUS PRATYBŲ STRUKTŪRA IR ORGANIZAVIMAS

49. Pratybas sudaro trys dalys: įvadinė, pagrindinė ir baigiamoji.

DALYS	BENDRIEJI PROFESINIAI ĮGŪDŽIAI		BENDRAS IR SPECIALUSIS FIZINIS PARENGIMAS
	FIZINĖ PRIEVARTA	PROFESINĖ TAKTIKA	
Įvadinė	Dalyviai supažindinami su pratybų tikslais ir uždaviniais, saugaus elgesio taisyklėmis. Atliekama mankšta, raumenų tempimo,	Dalyviai supažindinami su pratybų tikslais ir uždaviniais, saugaus elgesio taisyklėmis, modelinėse situacijose pratybų dalyviams suformuluojamos užduotys, jie paskirstomi	Dalyviai supažindinami su pratybų tikslais ir uždaviniais, saugaus elgesio taisyklėmis. Atliekama mankšta,

	bendrojo fizinio pasirengimo ir parengiamieji pratimai, orientuoti į pagrindinės pratybų dalies užduotis ir raumenų grupes, aktyviausiai dirbančias jas vykdant.	vaidmenimis ir aprūpinami reikiamomis priemonėmis (vieni imituoja pataisos pareigūnus, kiti pažeidėjus). Atliekama mankšta, raumenų tempimo pratimai.	raumenų tempimo pratimai, pamažu didinamas krūvis, rengiamasi spręsti pagrindinės dalies uždavinius.
Pagrindinė	Rekomenduojama visus veiksmus pademonstruoti ir pakomentuoti: iš pradžių veiksmas atliekamas normaliu tempu, paskui pakartojamas lėtai, akcentuojami svarbiausi dalykai, jie paaiškinami. Jei per pratybas sprendžiami keli uždaviniai, pirmiausia mokoma technikos veiksmų ar jie tobulinami, o vėliau lavinamos fizinės savybės. Mokant turi būti stebima, kaip pratybų dalyviai atlieka veiksmus, taisomos klaidos.	Rekomenduojama sumodeliuoti pasitaikančias konfliktines situacijas, kiekvienai modeliuojamai praktinei situacijai rekomenduojama skirti tam tikras užduotis: įvertinti situaciją, išsiaiškinti įvykio aplinkybes, priimti reikiamus sprendimus, atlikti būtinus veiksmus įvykio vietoje ir kt. Praktinės situacijos, priklausomai nuo priimamų sprendimų, elgesio ir veiksmų, gali pasikeisti, būti nenuspėjamos. Pasibaigus modelinei situacijai, rekomenduojama ją aptarti ir pateikti geriausius jos sprendimo būdus.	Rekomenduojama visus veiksmus pademonstruoti ir pakomentuoti: iš pradžių veiksmas atliekamas normaliu tempu, paskui pakartojamas lėtai, akcentuojami svarbiausi dalykai, jie paaiškinami. Būtina stebėti pratybų dalyvių atliekamus pratimus, taisyti klaidas.
Baigiamoji	Mažinamas krūvio intensyvumas. Atliekami raumenų tempimo, kvėpavimo pratimai. Aptariami per pratybas pasiekti rezultatai, atsakoma į pateiktus klausimus.	Aptariami pratybų rezultatai, akcentuojamos dažniausiai pasitaikančios klaidos, atsakoma į pateiktus klausimus.	Mažinamas krūvio intensyvumas. Pratimai keičiami, kad normaliai galėtų funkcionuoti širdies ir kraujagyslių bei kvėpavimo sistemos. Aptariamos būdingos klaidos, atsakoma į pateiktus klausimus.

50. Profesinės taktikos ir fizinės prievartos panaudojimo pratybas gali vykdyti tik instruktorius.

51. Instruktorius atsako už tai, kad būtų laikomasi nustatytų reikalavimų. Instruktorių skiriamas užduotis, komandas ir nurodymus privalo vykdyti visi pratybose dalyvaujantys ar dalyvius vertinantys asmenys.

52. Instruktorius, vykdydamas jam pavestas funkcijas:

52.1. pagal nustatytus reikalavimus ir tvarką vykdo pratybas, kontrolinių normatyvų laikymą, bei atlieka kitą pavestą veiklą;

52.2. supažindina pataisos pareigūnus su saugaus elgesio taisyklėmis per pratybas, tai pažymėdamas nustatytos formos blanke (2 priedas) ir užtikrina, kad šių taisyklių būtų laikomasi;

52.3. supažindina pataisos pareigūnus su pratimų atlikimo sąlygomis, skiria užduotis;

52.4. fiksuoja pratybų dalyvių lankomumą;

52.5. pratybų metu įvykus traumai instruktorius privalo:

52.5.1. nedelsiant suteikti pagalbą nukentėjusiam pratybų dalyviui;

52.5.2. esant būtinumui palydėti traumą patyrusį asmenį į gydymo įstaigą arba iškviesti greitąją medicinos pagalbą;

52.5.3. žodžiu informuoti tiesioginį vadovą apie įvykį;

52.5.4. surašyti tarnybinį pranešimą įstaigos vadovui apie patirtą traumą ar nelaimingą atsitikimą.

53. Esant techninėms galimybėms, dalyvių lankomumas fiksuojamas elektroniniu būdu.

54. Pratybas vykdančys instruktoriai privalo turėti pirmosios pagalbos teikimo rinkinius.

X SKYRIUS PRATYBŲ TVARKARAŠČIŲ SUDARYMAS

55. Pratybos vykdomos pagal Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų patvirtintą grafiką/tvarkaraštį.

56. Už tvarkaraščio/grafiko sudarymą atsakingas Kalėjimų departamento ar jam pavaldžios įstaigos instruktorius.

57. Prieš tvirtinant, tvarkaraščio/grafiko projektas turi būti suderintas su Mokymo centru ir pateiktas susipažinti pratybas lankysiančių pataisos pareigūnų padalinių vadovams.

58. Tvarkaraštis skelbiamas įstaigos informaciniame stende bei Dokumentų valdymo sistemoje (DVS).

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

59. Dokumentai, susiję su fizinio rengimo bei sportinės veiklos organizavimu (tvarkaraščiai, rezultatai ir kt.), saugomi pagal bendras dokumentų saugojimo taisykles.

Pataisos pareigūnų papildomų reikalavimų, susijusių su fiziniais ir praktiniais gebėjimais eiti tam tikras pareigas, ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo bei profesinio taktinio, specialaus fizinio rengimo pratybų tvarkos aprašo 1 priedas

(Pataisos pareigūnų fizinės prievartos ir profesinės taktikos veiksmų tikrinimo rezultatų suvestinės formos pavyzdys)

(dokumento sudarytojo pavadinimas)

**PATAISOS PAREIGŪNŲ FIZINĖS PRIEVARTOS IR PROFESINĖS TAKTIKOS VEIKSMŲ
TIKRINIMO REZULTATŲ SUVESTINĖ**

20__ m. _____ d. Nr. _____
(data)

(vieta)

Eil. Nr.	Data	Vertinamojo vardas ir pavardė	Tarnyba	Lygis pagal tarnybos pobūdį	Prievartos veiksmai				Bendra balų suma	Išvada (atitinka / neatitinka)	Vertinamo asmens parašas*
					1	2	3	4			

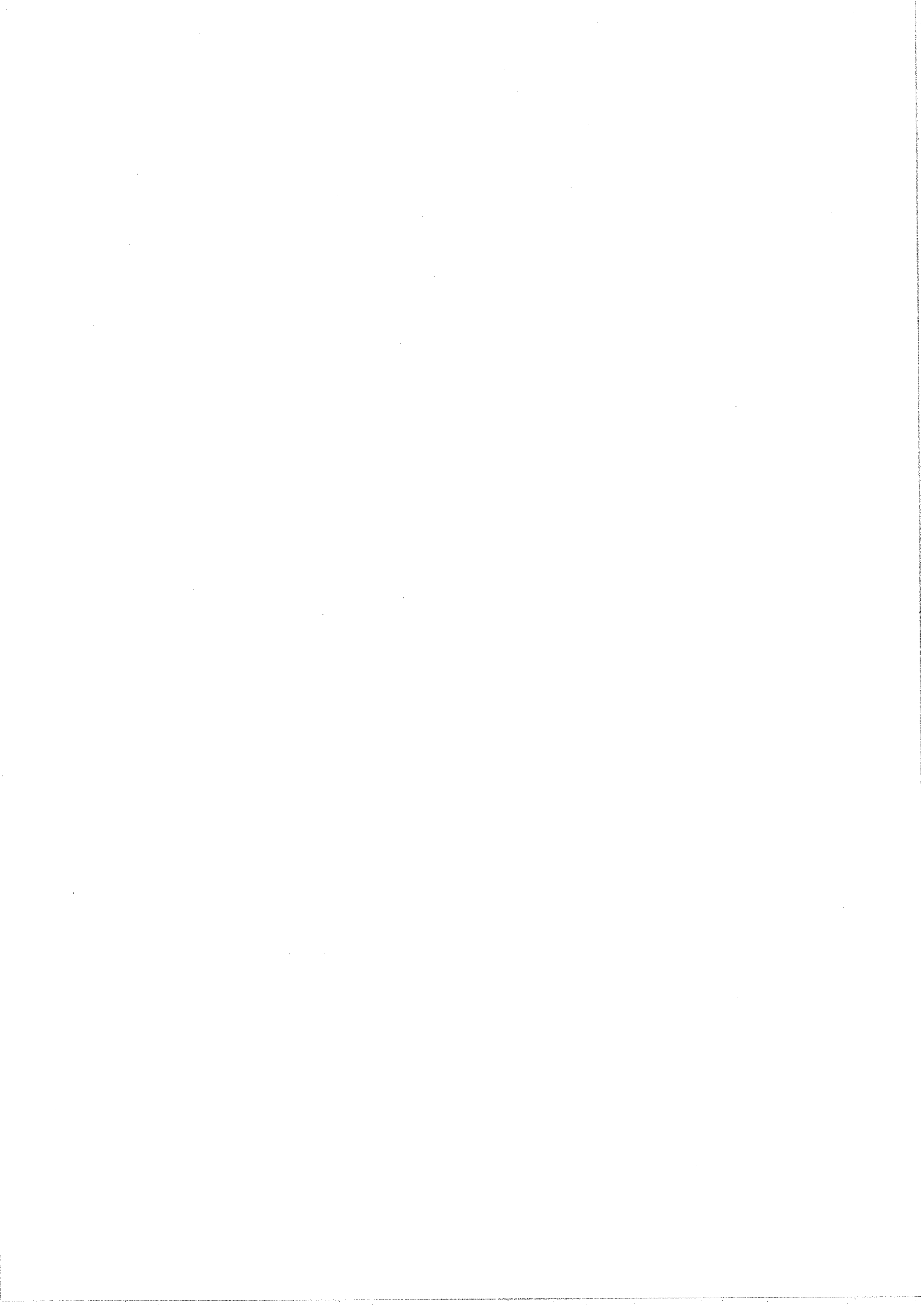
***Pastaba.** Vertinamasis parašu patvirtina, kad duomenys lentelėje užpildyti teisingai ir jis sutinka su vertinimu.

Instruktorius :

(pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Pataisos pareigūnų papildomų reikalavimų, susijusių su fiziniais ir praktiniais gebėjimais eiti tam tikras pareigas, ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo bei profesinio taktinio, specialaus fizinio rengimo pratybų tvarkos aprašo 2 priedas

(Pratybose dalyvaujančių pataisos pareigūnų supažindinimo su saugaus elgesio ir kitais reikalavimais pratybų metu lentelės formos pavyzdys)

_____ PRATYBOSE DALYVAUJANČIŲ PAREIGŪNŲ SUPAŽINDINIMO SU SAUGAUS ELGESIO IR KITAIŠ REIKALAVIMAIŠ PRATYBŲ METU LENTELE

Eil. Nr.	Vardas ir pavardė	Data	Parašas (su saugaus elgesio ir kitais reikalavimais pratybų metu esu supažindintas, pratybose dalyvauti galiu)*	Parašas (pratybų metu traumų, kūno sužalojimų ar kitų sveikatos sutrikimų negavau, nusiskundimų neturiu)**	Pastabos

Pastabos:

* - pasirašoma pratybų pradžioje;

** - pasirašoma pratybų pabaigoje.

(instruktoriaus pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)

